

FORMA CONTRACTULUI DE VÂNZARE LA DISTANȚĂ

Vlada CALMIĆ

Elementul de noutate al vânzărilor la distanță, ca o formă specială de activitate comercială, existența diferitelor forme de vânzare la distanță, necesitatea reglementării mai detaliată a procesului de încheiere și executarea contractelor la distanță pentru a proteja drepturile tuturor actorilor implicați, necesită o înțelegere teoretică mai aprofundată a relațiilor cercetate. În practică există mai multe varietăți ale vânzării la distanță, cum ar fi: vânzarea prin intermediul cataloagelor și publicațiilor, vânzarea bunurilor pe TV, vânzarea telefonică, vânzările pe Internet și altele.

Reieșind din aceste considerente, apare problema stabilirii formei acestor tranzacții, caci diferența esențială între mijloacele de comunicare la distanță nu ne permite să concluzionăm că există o formă unică, universală a încheierii unor astfel de contracte. Formalismul unui contract vizează de fapt două chestiuni distincte: pe de o parte, valabilitatea sa și pe de altă parte, calitatea sa probatorie [1, p. 237].

Legea privind drepturile consumătorilor la încheierea contractelor nr. 8 din 26.02.2016 [2], stabilește că contracte care sunt autentificate, fie în virtutea legii, fie la cererea părților, de către un notar public, se exclud din aria de aplicare a prezentei legi. Din aceste prevederi legale putem să concluzionăm că contractul de vânzare la distanță nu poate fi încheiat în forma autentică, ce încă o dată evidențiază diferența dintre contractul gen de vânzare-cumpărare și contractul specie-obiectul prezentului studiu. În continuare, este necesar de a stabili dacă legea impune încheierea contractului de vânzare-cumpărare la distanță în forma scrisă, și dacă nu, care vor fi dovezile încheierii contractului în forma verbală. Art. 210 CC prevede că trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice, dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1.000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului [3]. Având în vedere faptul că în majoritatea cazurilor contractul de vânzare la distanță se încheie între consumator-persoană fizică și comerciant-persoană juridică, este evident că forma scrisă este obligatorie, cerută *ad probationem*, dar nu

ad validitatem. Totodată, există o multitudine de contracte de vânzare la distanță care nu întrunesc niciuna din condițiile stabilite în art. 210 CC. În consecință, nici nu putem să discutăm pe tema obligativității formei scrise a contractului cercetat ca o regulă generală.

În continuare, art. 7 din Legea nr. 8 din 26.02.2016 reglementează detaliat modul de transmitere a informației preliminare despre esența și condițiile contractului la distanță. Legiuitorul specifică că înainte încheierii oricărui contract la distanță, inclusiv cel de vânzare-cumpărare, comerciantul transmite informațiile prevăzute la art.5 alin.(1) sau pune la dispoziția consumatorului respectivele informații în mod corespunzător cu mijlocul de comunicare la distanță utilizat, folosind un limbaj clar și inteligibil. Astfel, legiuitorul nu obligă comerciantul să ofere informația precontractuală în forma scrisă sau să încheie contractul în forma scrisă, lăsând această decizie la discreția celui din urmă, în funcție de mijlocul de comunicare la distanță utilizat. În rest, textul de lege națională cât și directivele europene și convențiile internaționale pertinente nu precizează, în general, forma contractului de vânzare la distanță. Pe plan internațional se observă o mare preocupare a legiuitorilor cu privire la comerțul electronic și semnătura electronică, mai multe state optând deja pentru reglementarea domeniului printr-o lege specială.

Legea autohtonă privind comerțul electronic nr. 284 din 22.07.2004 nu se expune în mod neechivoc în privința formei contractului în comerțul electronic [4]. Art. 6 din legea specifică că în afară de contract electronic, contractele în comerțul electronic pot fi încheiate sub altă formă prevăzută de legislație.

Potrivit art. 19 din legea nr. 284 din 22.07.2004, contractul electronic, după puterea juridică și puterea doveditoare, se echivalează cu contractul întocmit în formă scrisă și semnat de părți, inclusiv autentificat cu ștampilele părților.

Astfel, în cazul încheierii contractului de vânzare la distanță prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare, acordul părților urmează să îmbrace forma contractului electronic.

Totodată, proba contractelor încheiate prin intermediul mijloacelor electronice este ceva mai dificil de realizat din cauza absenței suporturilor durabile (hârtie), însă în cazul apariției unor litigii, ele pot fi folosite ca probă în instanță, cu respectarea regulilor generale în

materie, dar ținând seama și de stipulările legii special privind semnăturile electronice.

Savantul rus L.V. Salnikova enumeră următoarele cele mai frecvent utilizate modalități de a încheia contracte în rețeaua Internet care influențează implicit și forma contractului: schimbul de scrisori electronice, un acord verbal prin conferință, elaborarea unui singur document semnat cu semnături digitale electronice, acțiuni concludente [5, p.24]. Totodată, există cazuri când contractele la distanță încheiate prin intermediul mijloacelor electronice se materializează doar prin simpla confirmare primirii comenzii de către vânzător care nu conține elemente ale contractului de vânzare-cumpărare.

În dreptul german, în cazul contractelor de vânzare-cumpărare de bunuri mobile, încheiate între părțile contractante, pot fi exprimate valabil și prin „*mouse-click*” potrivit Deciziei celui de-al VIII-lea Senat civil al Curții Federale de Justiție a Republicii Federale Germania [6]. În continuare, după ce consumatorul și-a expus în mod clar și sigur în privința încheierii contractului, următoare etapă, conform Legii nr. 8 din 26.02.2016, este confirmarea încheierii contractului de către comerciant. Alin. (9) al articolului menționat stabilește că comerciantul transmite consumătorului confirmarea încheierii contractului, pe un suport durabil, într-un termen rezonabil din momentul încheierii contractului la distanță și cel târziu în momentul livrării produselor sau înainte de începerea prestării serviciului solicitat. Această confirmare după natura sa juridică, nu reprezintă nici ofertă, nici acceptul, dar este o construcție artificială creată de legiuitor, o garanție adăugătoare care însumează voința părților contractante.

În concluzie, legea nu se expune clar asupra formei contractului de vânzare la distanță și nu impune în mod imperativ nici forma scrisă sau electronică, nici forma verbală. Totodată, legiuitorul evidențiază în mod expres trei etape obligatorii în procedura încheierii contractului de vânzare la distanță care influențează forma acestuia:

1. Furnizarea informației consumătorului în forma care depinde de mijlocul de comunicare la distanță utilizat;
2. Expunerea voinței de către consumător în orice formă;
3. Confirmarea încheierii contractului de către comerciant în

forma scrisă.

Reieșind din analiza prevederilor legale enunțate, contractul de vânzare la distanță poate fi formalizat printr-un singur înscris numit contractul sau printr-o serie de documente (oferta, acceptul și confirmare) sau chiar prin combinația acestor modalități. Totul depinde de voința părților contractante și specificul mijlocului de comunicare la distanță utilizat.

Referințe:

1. BOCȘA, I. M. *Încheierea contractelor de comerț internațional prin mijloace electronice*. București: Universul Juridic, 2010, p. 237.
2. Legea privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor. nr. 8 din 26.02.2016. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 25.03.2016, nr. 69-77, art. 115.
3. Codul civil al RM. Nr. 1107 din 06.06.2002. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* din 22.06.2002, nr. 82-86, art. 661.
4. Legea privind comerțul electronic nr. 284 din 22.07.2004. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* din 13.08.2004, nr. 138-146, art. nr. 741.
5. САЛЬНИКОВА, Л.В. *Сделки в Интернет*. Ростов н/Д: Феникс, 2006.
6. Decizia celui de-al VIII-lea Senat civil al Curții Federale de Justiție a Republicii Federale Germania din 7 noiembrie 2001, publicată în Revista germană „Neue Justicte Wochenschrift”, 2002, p. 363.